

BB-120

Seat No. _____

B. A. (Sem. VI) Examination

March / April - 2014

Political Science : Paper - C.C. - 607

(Modern Indian Political Thinkers - II)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના : બધા જ પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે.

૧ પંડિત જવાહરલાલ નહેરુના 'આંતરરાષ્ટ્રીયવાદ' સંદર્ભેના વિચારો વિગતે જણાવો.

અથવા

૧ પંડિત જવાહરલાલ નહેરુના 'ધર્મ નિરપેક્ષતા' સંદર્ભેના વિચારો વિગતે વર્ણવો.

૨ ભારતમાં સમાજવાદની સ્થાપના અંગેના ડૉ. લોહિયાના વિચારો વિગતે જણાવો.

અથવા

૨ “ડૉ.રામમનોહર લોહિયાએ ઇતિહાસ દર્શનના સંદર્ભમાં જે સાત ક્રાંતિઓની વિભાવના રજૂ કરી છે, તે ઘણી જ મહત્ત્વની અને સૂચક છે” - આ કથનની વિસ્તૃત ચર્ચા કરો.

૩ ડૉ. બી.આર. આંબેડકરનું ભારતીય બંધારણના ઘડતરમાં પ્રદાન વર્ણવો.

અથવા

૩ “ડૉ. આંબેડકરનું ચિંતન સ્વતંત્રતા, સમાનતા અને બંધુતા ઉપર આધારિત છે” આ કથનની વિસ્તૃત ચર્ચા કરો.

૪ એમ.એન.રોયના રાજકીય વિચારોનો વિકાસ વર્ણવી, રોયના લોકશાહી અંગેના વિચારો વિગતે વર્ણવો.

અથવા

૪ માનવેન્દ્ર નાથ રોયના 'નવ-માનવવાદી વિચારો' એ વિષય પરત્વે સંક્ષિપ્ત નિબંધ લખો.

૫ નીચે આપેલ ટૂંકા પ્રશ્નોમાંથી ગમે તે સાત ના ત્રણ-ચાર વાક્યોમાં જવાબ લખો.

- (૧) પંડિત નહેરુ લોકશાહી - સમાજવાદ ને એક વ્યવસ્થા જ નહીં પરંતુ એક જીવનશૈલી પણ ગણતા હતા, શા માટે ?
- (૨) સમાજવાદી શબ્દનો ઉમેરો ભારતના બંધારણના આમુખમાં ક્યારે કરવામાં આવ્યો ?
- (૩) પંડિત નહેરુએ નિ:શસ્ત્રીકરણની પ્રેરણા કોની પાસેથી મેળવી હતી ?
- (૪) ડૉ. લોહિયાએ Ph.D. ની ડિગ્રી ક્યાંથી પ્રાપ્ત કરેલી ? તેમના સંશોધનનો વિષય શું હતો ?
- (૫) ડૉ. લોહિયાએ સમાજવાદને સિધ્ધ કરવા માટે કયું સૂત્ર આપ્યું હતું ?
- (૬) ડૉ. લોહિયાને કોંગ્રેસના કયા વિભાગની જવાબદારી સોંપાઈ હતી ?
- (૭) સ્વતંત્રતા સાથે સામાજિક સમાનતા જરૂરી છે એમ આંબેડકરે શા માટે કહ્યું ?
- (૮) ડૉ. આંબેડકરે જ્ઞાતિ વ્યવસ્થાનો વિરોધ કેમ કર્યો ?
- (૯) ડૉ. આંબેડકરે પાકિસ્તાનની રચના પ્રત્યે કેવું વલણ વ્યક્ત કર્યું હતું ?
- (૧૦) એમ.એન.રોયના વિચારો ઉપર માર્ક્સવાદી ચિંતનની અસર કેવી રીતે પડી ?
- (૧૧) એમ.એન. રોય વિદ્યાર્થી અવસ્થાથી કોના-કોના વિચારોથી પ્રભાવિત થયેલા હતા ?
- (૧૨) માર્ક્સવાદી ચિંતનમાં નૈતિકતા માટે કોઈ સ્થાન નથી, એવું રોયે શા માટે જણાવેલું ?